

Kā mazināt pazemošanu
internetā bērnu un
pusaudžu vidū?

ZIŅU IZDEVUMS #44

ŠAJĀ IZDEVUMĀ

- Pasakas un uzdevumi par drošību internetā 7-12 gadus veciem bērniem
- Interneta pasaku svētki sākumskolas vecuma bērniem 30.11.2021.
- Padomi, kā mazināt pazemošanu internetā bērnu un pusaudžu vidū
- Google rīks bērnu attēlu dzēšanai no meklēšanas rezultātiem
- Viltvārži izmanto uzņēmuma identitāti krāpnieciskos nolūkos
- Raidījums "Ceturkā vara" par drošību internetā

PASAKAS UN UZDEVUMI PAR DROŠĪBU INTERNETĀ 7-12 G.V. BĒRNIEM

Drossinternets.lv piedāvā **audio pasakas par drošību internetā 7-12 gadus veciem skolēniem**, lai veicinātu drošu un jēgpilnu interneta lietošanu. Pasakas ierunājis **Raitis Zapackis**.

Kopumā izveidotas **deviņas pasakas**, tajās aprakstītas dažādas situācijas, kurās bērni var nonākt, lietojot internetu un viedierīces. Pasakas **udinās domāt par dažādiem interneta riskiem un apdraudējumiem un, kā no tiem izvairīties**.

Pasaku autori ir Rīgas Franču liceja 4. klases skolēni, kuri paši ir izvēlējušies pasaku tēmas, veidojuši vēstījumus un snieguši padomus pasaku lasītājiem. Paldies viņiem!

Pasakas papildinātas ar daudzveidīgiem uzdevumiem.

KLAUSIES ŠEIT >

UZDEVUMI ŠEIT >

AICINĀM UZ INTERNETA PASAKU SVĒTKIEM TIEŠSAISTĒ

30. novembrī plkst. 11:00 aicinām skolotājus un bibliotekārus kopā ar sākumskolas vecuma bērniem pievienoties "Interneta pasaku" svētkiem!

Pasākums notiks tiešsaistē, Zoom platformā, un dalībniekam būs iespēja iepazīties ar pasaku autoriem — Rīgas Franču liceja skolēniem, noklausīties "Pasaku par gliemezi jūtūberi", kopā pildīt uzdevumus un **iegūt balvas, piedaloties zibkonkursā un "Interneta pasaku" Bingo spēlē**.

Plānotais pasākuma norises ilgums ir 40-50 minūtes.

Interneta pasaku svētkus organizē Latvijas Drošāka interneta centrs (Drossinternets.lv) sadarbībā ar Rīgas Franču liceju.

"Interneta pasakas" ir pasaku un uzdevumu kopa 7-12 gadus veciem skolēniem, lai veicinātu drošu un jēgpilnu interneta lietošanu:

[Vairāk uzzini šeit >](#)

REĢISTRĒTIES PASĀKUMAM ŠEIT >

PADOMI, KĀ MAZINĀT PAZEMOŠANU INTERNETĀ BĒRNU UN PUSAUDŽU VIDŪ

Vidēji katrs trešais bērns bērnībā un pusaudža gados ir cietis no **ki-bermobinga jeb emocionālās pazemošanas internetā**, un gandrīz 40% cietušo uzskata, ka, runājot par šo problēmu ar vecākiem vai skolotāju, tas tikai pasliktina situāciju. Lai izglītotu un sniegtu atbalstu vecākiem un skolotājiem, kā runāt ar bērniem un palīdzēt, kad viņi nonāk problēmsituācijās internetā, **Eiropas Padome ar Drossinternets.lv atbalstu sagatavojusi informatīvus materiālus ar padomiem latviešu valodā.**

Padomu materiāli paredzēti vecākiem un skolotājiem, ko darīt un kā runāt ar bērniem, aicinot būt iecietīgiem un cienīt citus. Materiālā arī apkopoti

padomi, kā attīstīt bērnos sociāli emocionālās prasmes, kas nepieciešamas ikvienam cilvēkam, lai būtu gatavi dažādiem tiešsaistes pasaules izaicinājumiem.

Ņemot vērā, ka pazemošana atstāj negatīvas un paliekošas sekas gan uz tiem, kuri pazemo citus, gan tiem, kas tiek pazemoti, ļoti svarīgi vecākiem laicīgi pamanīt, ja bērns tiek pazemots, kā arī skolotājiem klasē veicināt draudzīgu vidi, vienojoties par noteikumiem un pienākumiem.

PADOMI VECĀKIEM ŠEIT >

PADOMI SKOLOTĀJIEM ŠEIT >

iesaisties, lai apturētu
atstumšanu un
pazemošanu internetā
un reālajā dzīvē!

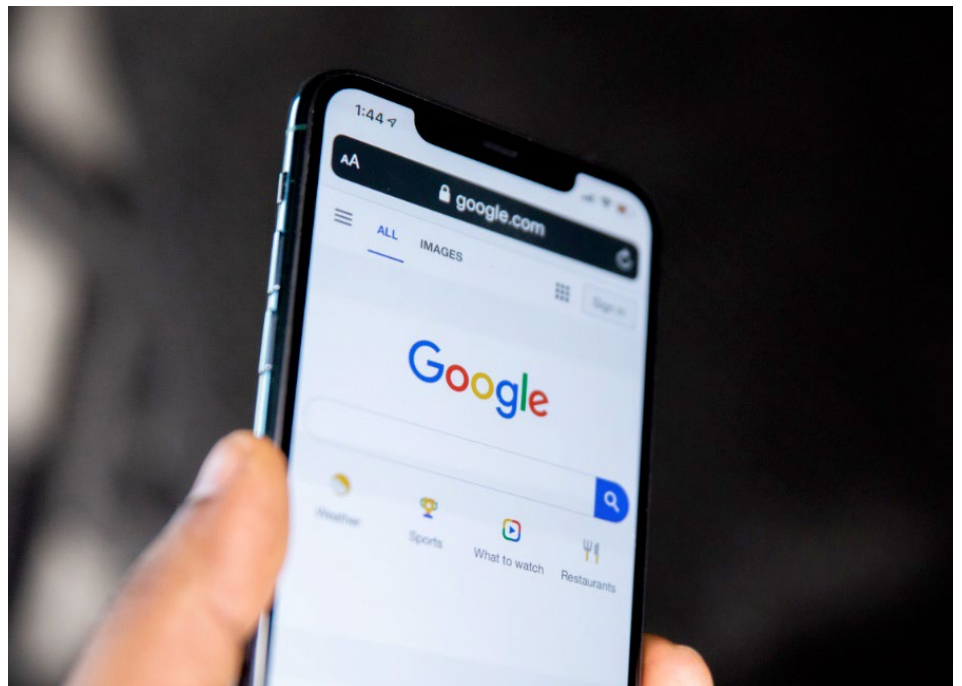
GOOGLE RĪKS BĒRNU ATTĒLU DZĒŠANAI NO MEKLĒŠANAS REZULTĀTIEM

Google piedāvā jaunu rīku, kas **no meklēšanas rezultātiem palīdz dzēst nepilngadīgu personu fotoattēlus**, dodot iespēju bērniem, pusaudžiem un viņu vecākiem stingrāk kontrolēt fotoattēlu izplatību interneta vidē.

Lai arī turpmāk vecāki vai viņu bērni varēs pieprasīt dzēst fotoattēlus no Google meklēšanas rezultātiem, tomēr jāņem vērā, ka, noņemot attēlu no meklētājprogrammas rezultātiem, tas nepazudīs no interneta pavisam. Nepieciešams sazināties ar attiecīgās vietnes vai sociālā tīkla administrāciju, lai pieprasītu dzēst fotoattēlu no vietnes vai platformas, kur tas publicēts.

Google apliecina, ka tagad nepilngadīgu personu fotoattēli tiek dzēsti bez papildu nosacījumiem.

Lai panāktu nepilngadīgas personas attēlu dzēšanu no Google meklēšanas rezultātiem, bērnam pašam vai kādam no viņa vecākiem ir **jāaizpilda vienkārša pieprasījuma forma šeit >**. Pieprasījuma formā jānorāda saite attēlam, kuru vēlaties dzēst, vai

arī to Google meklēšanas rezultātu lapu saites, kurās ir šis attēls. Pēc pieprasījuma iesniegšanas Google speciālisti to pārskatīs, nepieciešamības gadījumā sazinoties un pieprasot papildu informāciju, lai pārbaudītu, vai informācija

atbilst satura dzēšanas prasībām. Kad attēli tiks dzēsti no Google meklēšanas rezultātiem, Google nosūtīs iesniedzējam apstiprinājumu.

VAIRĀK UZZINI ŠEIT >

VILTVĀRŽI IZMANTO UZŅĒMUMA IDENTITĀTI KRĀPNIECISKOS NOLŪKOS

Sociālajā vietnē Facebook mazumtirdzniecības veikalu tīkla Lidl vārdā tika publicēts ieraksts par konkursu, kurā 200 cilvēkiem solīta ļoti vērtīga dāvanu karte – 50 tūkstoši eiro.

Viltvārži parasti izmanto tieši populārus zīmolus un uzņēmumu nosaukumus, lai ļaunprātīgi izmantotu to atpazīstamību un uzticību sabiedrībā.

“Papētot, uz kuriem tad būtu aizvedusi Facebook viltus Lidl lapā norādītā “TinyUrl” adrese, redzams, ka tā aizved uz vietu, kur cilvēki tiek aicināti reģistrēties balvas saņemšanai,” komentē Latvijas drošāka interneta centra vadītāja M.Katkovska.

Jāatgādina, ka labāk gan **uz šādām saitēm neklikšķināt un pašiem nepētīt, karp tās aizved.** “Nereti šādi tiek inficēti datori ar vīrusiem,” piebilst M.Katkovska

Uzņēmuma Lidl un Drossinternets.lv pārstāvji iesaka **pāris vienkāršus soļus, kā pārbaudīt**, vai publicētajai informācijai var uzticēties:

- 1 Pārlicināties, vai Facebook lapa ir verificēta.** Lielajiem uzņēmumiem un zīmoliem parasti ir zilais apstiprinājuma simboliņš. Arī “Lidl Latvija” sociālo tīklu (gan Facebook, gan Instagram) konti ir verificēti.
- 2 Jāpievērš uzmanība tam, cik lapai ir sekotāju un kādi tie ir.** Iespējams, vairums ir viltus profili, kam ir vai nu ļoti maz sekotāju vai arī tie ir tūkstošos.
- 3 Pārlicināties, vai informāciju par šādu konkursu vispār ir atrodama arī uzņēmuma mājaslapā vai reklāmas materiālos.** Parasti jebkuram konkursam ir sava sadaļa uzņēmuma oficiālajā mājaslapā, kurā aprakstīti loterijas noteikumi, pieteikšanās kārtība balvām u.c. informācija.

lidl.com

Apsveicam, jūs esat izvēlēts kā uzvarētājs, un jums ir tiesības saņemt naudas balvu 5000 eiro apmērā

Reģistrējieties zemāk un saņemiet skaidru naudu, mēs to nosūtīsim caur banku

Noklikšķiniet uz noapas zemāk un reģistrējiet savu e-pasta vārdu! Jūs saņemsiet atbildi 10 minūtes pēc veiksmīgas reģistrācijas.

- 4 Galvenais punkts — uzņēmumi savos konkursos nekad neprasa cilvēkiem iesniegt sava bankas konta vai maksājuma kartes informāciju.**
- 5** Lai arī mēs visi ticam laimei un vēlamies vinnēt lielas balvas, jābūt tomēr nedaudz racionāliem.

50 tūkstošus eiro vērtas balvas 200 cilvēkiem nozīmē 10 miljonu eiro balvu fondu. **Ne tikai Latvijas, bet pat Eiropas mērogā šāds konkurss būtu kas nedzirdēts**, ja neskaita oficiālās valstu organizētās loterijas ar milzīgiem balvu fondiem.

RAKSTU LASI ŠEIT >

RAIDĪJUMS CETURTĀ VARĀ PAR DROŠĪBU INTERNETĀ

Aicinām noskatīties 26.10.2021. ReTV raidījumu "Ceturta vara", kas veltīts drošībai internetā un kurā tika aktualizēti vairāki jautājumi, kas saistīti ar drošību, lietojot internetu:

1 Kiberuzbrukumi — kāpēc tie kļūst arvien populārāki, kāds mērķis šādām ļaunprātīgām darbībām? Raidījumā plašāk skaidrots par šo nelegālo ienākumu avotu, uzlaužot kontus un datu sistēmas, veicot uzbrukumus uzņēmumiem un datu zādzības. Tāpat par to, kā privātpersonu viedierīce bieži hakeriem noder kā resurss, lai veiktu noziegumu internetā. Tieši caur uzlauztiem kontiem nereti tiek veiktas nelegālas darbības, lai slēptu pēdas. Bieži lietotājs pat nenojauš, ka viņa ierīce tiek izmantota šādam mērķim.

2 Eksperiments ar viltus kontu. Raidījuma komanda veica eksperimentu, radot viltus saturu internetā — mājas lapu, kurā publicēju viltus ziņas, kā arī viltus kontus vairākās platformās. **Vairāk par eksperimenta rezultātiem skatieties raidījuma video.** Eksperiments lika secināt, ka pakalpojumu nodrošinātāji tomēr seko līdzi, lai tiktu ierobežotas viltus ziņas un konti.

3 Drossinternets.lv vadītāja Maija Katkovska sniedza ieskatu par to, kāds ir kopējais novērtējums bērnu un pieaugušo digitālajam prasmēm, kā tās iet kopā ar sociālajām prasmēm. Plašāk tika skaidrots, kādi šobrīd ir izplatītākie draudi un riski, ar kuriem saskaras interneta lietotāji, un kā tie mainījušies pirms un pēc pandēmijas.

4 Raidījumā atspoguļots arī kādas ģimenes stāsts par to, kā viņiem

izdevās atgūt savus nozagtos kontus Facebook un Instgram platformās. Ģimene ar drošības ekspertu palīdzību atguva savus kontus un ar hakeri izdevās vienoties arī par piekļuves atgūšanu Facebook grupai.

5 Noslēgumā tika sniegti drošības eksperta padomi, kā aizsargāt savu ierīci un kā nodrošināties pret riskiem internetā, ar praktiskiem piemēriem raksturojot dažādas problēmsituācijas, kurās var nonākt ikviens interneta lietotājs.

SKATIES ŠEIT >